

Összefoglaló jelentés

a munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó alapvető szabályok érvényre juttatására irányuló akcióellenőrzéséről

[2022. június 20. - július 8.]

A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság a 2022. évi hatósági ellenőrzési terv szerint **2022. június 20. és július 8.** között lefolytatta a munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályok érvényre juttatására irányuló akcióellenőrzést. Ezt a célzott vizsgálatot a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság az ellenőrzési tapasztalatai alapján az utóbbi években minden nyáron visszatérően megtartja, így a jelentés nem csak az idei, hanem az elmúlt évek (2015-től) „nyári” akcióellenőrzésein szerzett reprezentatív adatok összehasonlítására is kitér, rámutatva e tárgykörben a foglalkoztatási gyakorlat alakulására.

Az összehasonlítás azonban csak az egyes évek ellenőrzései során keletkezett adatok arányai tekintetében tehető meg leginkább, mivel az abszolút számok összevetése nem mutatna valós képet, hiszen például 2021. évi ellenőrzéssorozat kétszer annyi ideig tartott, mint az idei és előző években.

A foglalkoztatás szabályszerűségének ellenőrzése körében a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzése a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt szabályozó jogszabályok minimumkövetelményeinek foglalkoztató általi megtartására terjed ki.

A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés szempontjából minimumkövetelménynek kell tekinteni

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítése körében
  - a jogviszonyt létesítő jognyilatkozat alakszerűségére és kötelező elemeire,
  - a jogviszony létesítésével kapcsolatos életkori feltételekre, a gyermekmunka tilalmára,
  - a jogviszonyt létrehozó szerződés kötelező tartalmi elemeire,
  - a foglalkoztató, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 297. §-a szerinti jogosult írásbeli tájékoztatási kötelezettségére,
- a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésével, megszűnésével, megszüntetésével összefüggő bejelentési kötelezettségre,
- a nők, a fiatal foglalkoztatottak és a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával kapcsolatos külön rendelkezésekre,
- a munka- és pihenőidőre,
- az ellenérték megfizetésére,
- a jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, valamint az elszámolás megtörténte, valamint
- a munkaerő-kölcsönzésre, valamint a munkaerő-kölcsönzési tevékenység végzésére vonatkozó szabályok megtartását.

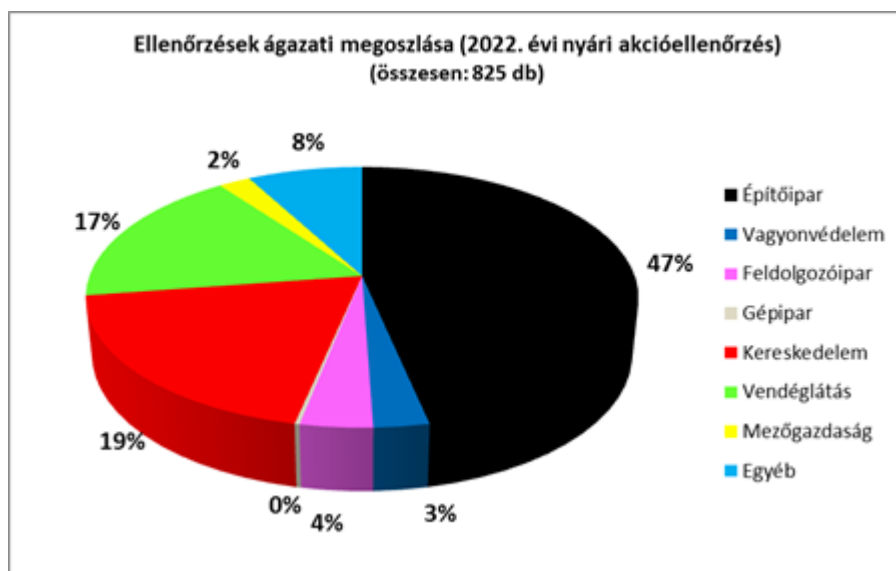
Ennek megfelelően a célvizsgálat **legfontosabb területei az alábbiak voltak:**

- a foglalkoztatási jogviszonyok rendezettsége, különös tekintettel az írásba foglalt munkaszerződés és bejelentés nélküli, illetve színlelt szerződéssel történő foglalkoztatásra, a munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos jogszabályok megtartására, valamint a harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának szabályszerűségére,
- a munkavállalók anyagi biztonságát, megélhetését érintő – munkabér mértékére és védelmére vonatkozó – jogszabályok megtartása,
- a kötelező legkisebb munkabér és garantált bérminimum biztosítására vonatkozó szabályok betartása,
- a munkavállalók pihenéshez való jogának érvényesülése,
- a munkaidőre és az azzal kapcsolatos adatok nyilvántartására vonatkozó jogszabályok megtartása.

Az akcióellenőrzésnek kiemelt ágazati területe nem volt, a hatóság munkatársai a célpontok kiválasztása során törekedtek minden nemzetgazdasági ágazatban a munkáltatók minél szélesebb körét ellenőrizni. A „nyári szezon” miatt nagyobb figyelmet kapott az építőipar és a vendéglátás (pl.: *étterem, cukrászda, kávézó, kocsmá, büfé*), de a szezonalitástól kevésbé függő kereskedelem területén is (pl.: *ruházati bolt műszaki bolt, parfüméria*) nagyobb arányú ellenőrzés volt.

Előfordult ellenőrzés továbbá fesztiválokon, strandokon, mezőgazdasági területeken (pl.: *dinnyeföld, fakitermelés, állattenyésztő telep, szőlőültetvény*) és feldolgozóipari létesítményeknél (pl.: *pékség, fémmegmunkáló üzem, textilüzem*).

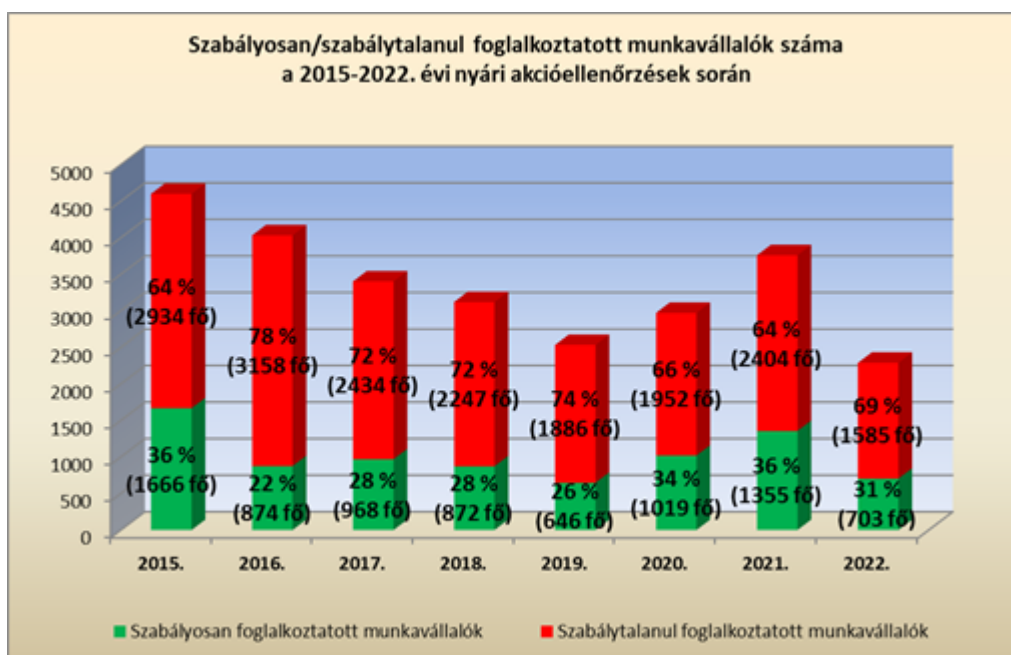
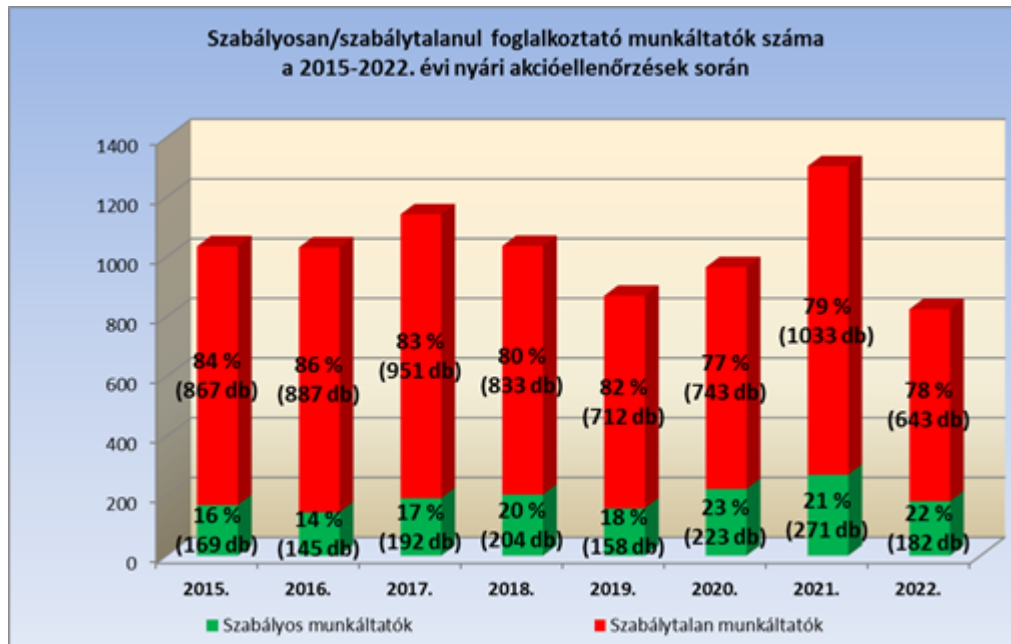
A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzések és eljárások egy része még folyamatban van, így a megállapítások a jelentés elkészítésekor ismert tényeken, adatokon alapulnak.

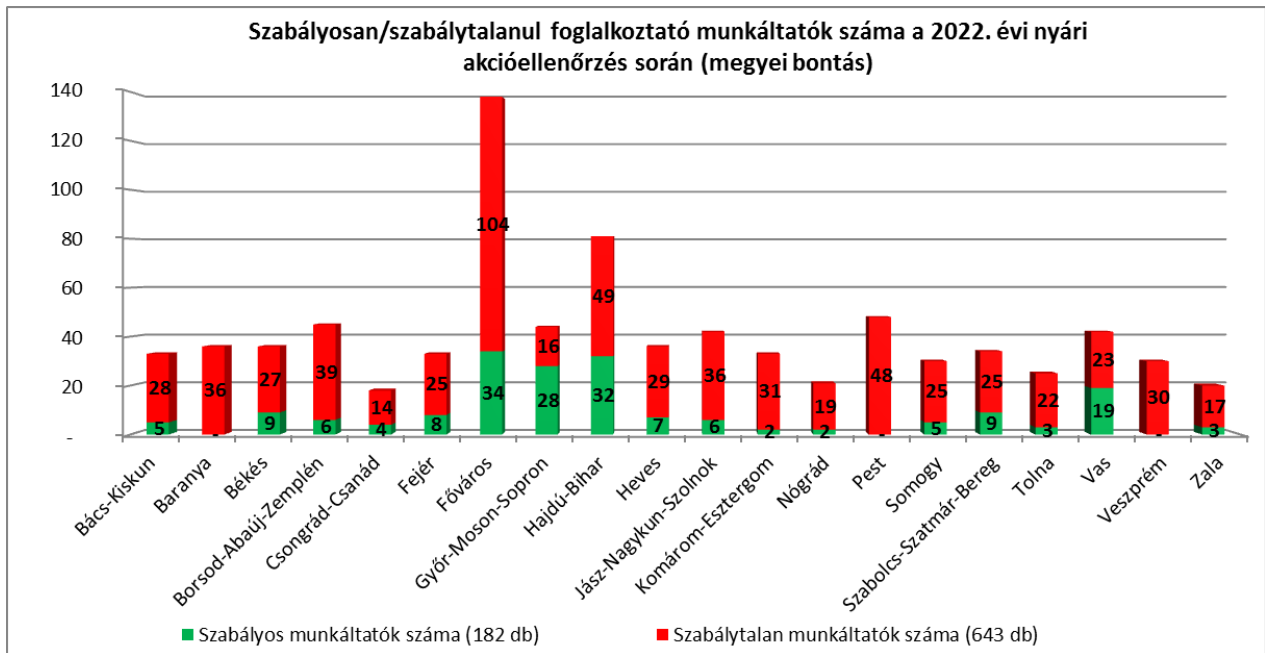
1. Ellenőrzési adatok

Az akcióellenőrzés **825** vállalkozás - **2 288** munkavállalóját érintő - foglalkoztatási gyakorlatát vizsgálta. Az ellenőrzések **a munkáltatók 78 %-nál** tártak fel a vizsgálatba vont **munkavállalók 69%-át érintő** valamilyen **munkaügyi jogsértést**.

Az előző évek nyári akcióellenőrzéseihez képest a **szabálytalan munkáltatók** aránya a 2. legalacsonyabb volt 2015-től.

Megyei bontásban vegyes képet fest a szabálytalan munkáltatók aránya, míg Baranya, Pest, Veszprém megyében az ellenőrzött munkáltatók mindegyikénél találtak valamilyen szabálytalanságot a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság munkatársai, addig Győr-Moson-Sopron megyében az ellenőrzött munkáltatók 36 %-ánál találtak hiányosságokat, így - csakúgy, mint tavaly - magasan itt volt a legkedvezőbb helyzet az akcióellenőrzés időszakában, ami a jogkövető munkáltatókat illeti. Szintén kedvezőbb tapasztalatok voltak Vas megyében, ahol a munkáltatók 55%-ánál volt valamilyen szabálytalanság. További két megyében volt magas - 90 % fölötti - a szabálytalan munkáltatók aránya (Nógrád, Komárom-Esztergom).

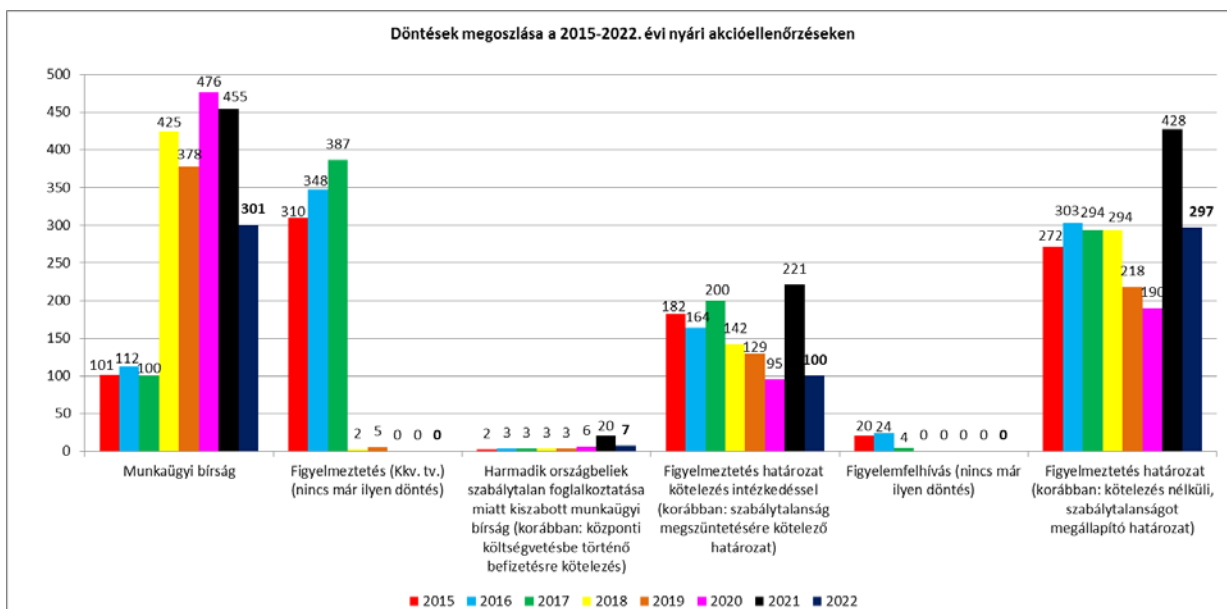
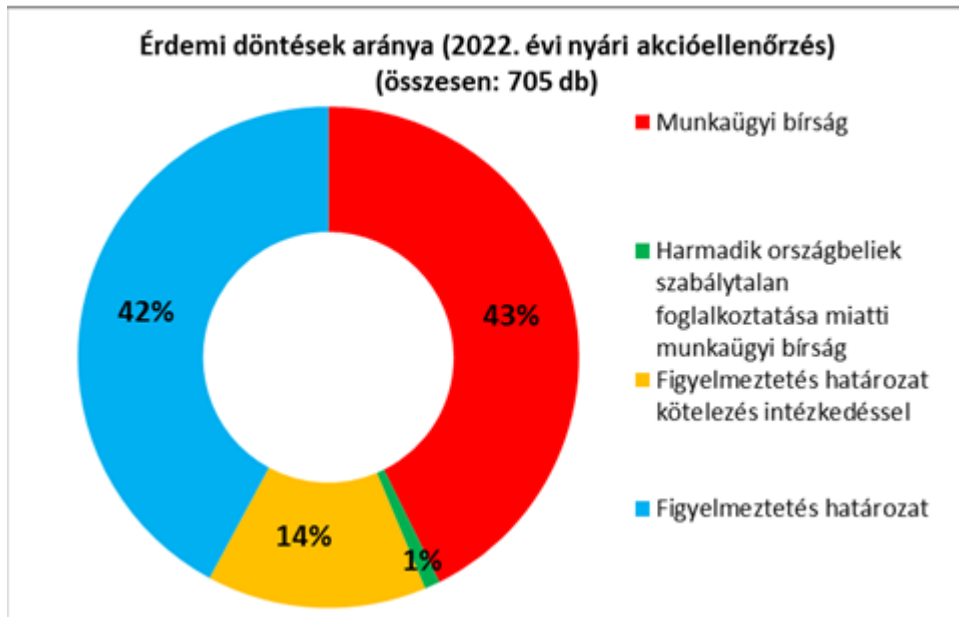
A „nyári” szezonra tekintettel az akcióellenőrzések hagyományosan a **feketefoglalkoztatás** visszaszorítására törekednek, mivel ilyenkor a legaktívabb az építőipar, továbbá rengeteg az időszakos munkahely, ahol fokozottan jelen van ez a szabálytalanság.

Az ellenőrzésbe vont **2 288** munkavállalóból **30,42 % (696)** munkavállaló jogviszonya volt rendezetlen. Ez az adat magasabb a 2021. évben mért adatoktól, amikor az ellenőrzött munkavállalók 27,59 %-át érintette a feketefoglalkoztatás valamelyik formája.

A 2019-2020. évhez viszonyítva azonban **mérséklődés figyelhető meg**, de ez az arány nem mondható alacsonynak, mivel 2015-ben és 2016-ban lényegesen kedvezőbb adatok voltak tapasztalhatóak a nyári akcióellenőrzések tekintetében.

Nyári akcióellenőrzés	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	4600	4032	3402	3119	2532	2971	3759	2288
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	961	996	1157	873	901	1031	1037	696
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	20,89%	24,70%	34,01%	27,99%	35,58%	34,70%	27,59%	30,42%

A szabálytalanságok egy része olyan súlyos volt, hogy a jogsértések miatt a jelenlegi adatok alapján **301 db munkaügyi bírság** kiszabása, valamint 100 figyelmeztetés határozat kötelezés intézkedéssel és 297 figyelmeztetés határozat meghozatala várható. Hét esetben harmadik országbeliek szabálytalan foglalkoztatása miatt tételes munkaügyi bírság került kiszabásra.

Az ellenőrzések 23,4 %-a (193 db) során társhatóságok is közreműködtek. A közepes és nagyobb építkezések ellenőrzése a rendőrhatalóság közreműködése nélkül szinte lehetetlen, mert csak az ő jelenlétük és szükség szerinti intézkedésük akadályozza meg sok helyen, hogy a munkavállalók egy része elhagyja a helyszínt. Ez az oka annak, hogy a rendőrséggel közös ellenőrzésre jellemzően az építőiparban került sor.

2. Tipikus jogsértések

Az akcióellenőrzés során **feketefoglalkoztatás** miatt kellett a leggyakrabban intézkednie a foglalkoztatás-felügyeleti hatóságnak. A **jogsértéssel érintett munkavállalók 38 %-nál volt megállapítható a feketefoglalkoztatás** [lásd. 10. oldal], mely szám a 2021. évi nyári akcióellenőrzéshez képest (37 %) magasabb.

Az **építőiparra** az ellenőrzések 47 %-a esett erre az ágazatra és ez az ágazat festi a legrosszabb képet feketefoglalkoztatás vonatkozásában. A hatóság a feketefoglalkoztatással érintett munkavállalók 49 %-át ebben az ágazatban találta, igaz ez az adat elmarad a 2020. évi nyári akcióellenőrzésen tapasztalt 75 %-tól és a 2021. évi nyári akcióellenőrzés 66 %-ától.

Az ágazatban ellenőrzéssel érintett munkavállalók számához viszonyítva az építőiparban dolgozók 35,76 %-át foglalkoztatták feketén, mely az utóbbi évek **legkedvezőbb** adata, annak ellenére, hogy a munkavállalók több mint egyharmadát érintette a feketefoglalkoztatás.

Építőipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	1 206	1 132	1194	929	1073	1923	1781	948
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	473	496	694	501	509	770	689	339
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	39,22%	43,82%	58,12%	53,93%	47,44%	40,04%	38,69%	35,76%

A 2021. évi akcióellenőrzés adatai szerint a **feldolgozóiparban** is magas volt az ellenőrzött munkavállalók számához viszonyítva a feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya (34,27 %). Ez a szám kiugróan magas, 2015. évtől nem tapasztaltak ilyen nagyarányú feketefoglalkoztatást a nyári akcióellenőrzéseken. Már 2021. évi nyári akcióellenőrzésen is a tapasztaltakhoz képest magasabb volt a feketén foglalkoztatottak aránya, de tavaly ez részben egy Zala megyei munkáltatóhoz volt köthető. Idén Baranya és Pest megyében találtak nagyobb feketén foglalkoztatott munkavállalói létszámot (16 illetve 45 fő) több munkáltatónál (összeszerelő üzem, állateledel gyártó üzem).

Feldolgozóipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	341	1346	355	519	140	272	334	213
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	32	79	21	65	8	22	80	73
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	9,38%	5,87%	5,92%	12,52%	5,71%	8,09%	23,95%	34,27%

A 2022. évi nyári akcióellenőrzésen a mezőgazdaság és az építőipar kivételével minden ágazatban nőtt az ellenőrzött munkavállalók számához viszonyítva a feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya 2021. évhez képest

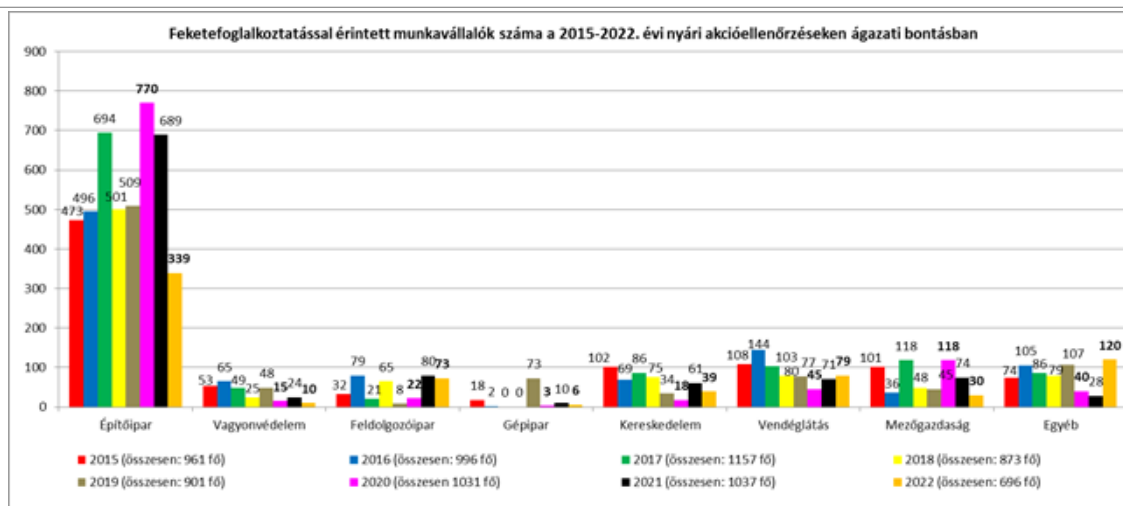
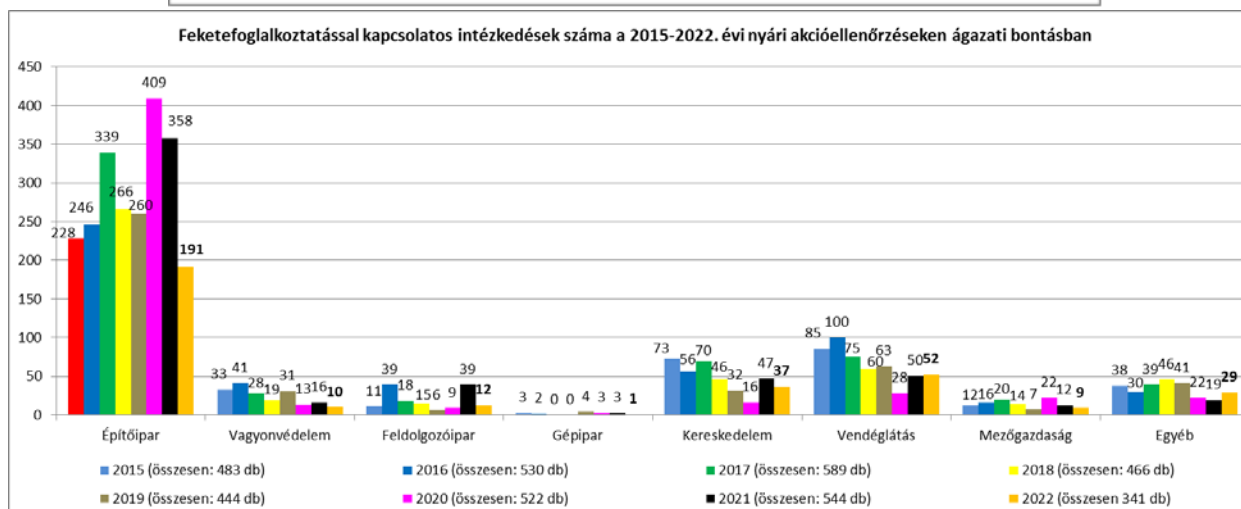
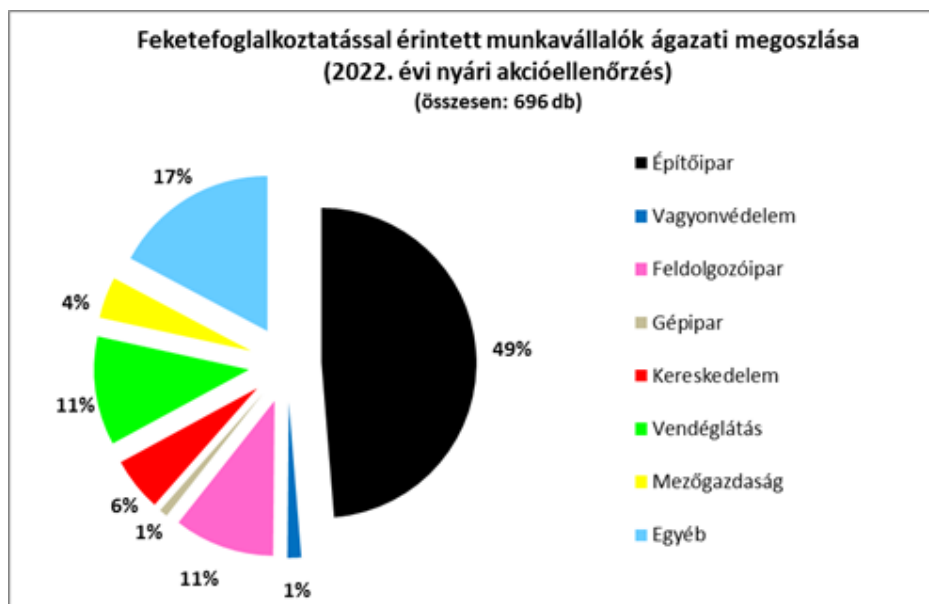
Mezőgazdaság	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	349	113	218	165	142	334	242	106
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	101	36	118	48	45	118	74	30
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	28,94%	31,86%	54,13%	29,09%	31,69%	35,33%	30,58%	28,30%

Gépipar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	517	28	35	42	73	12	114	47
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	18	2	0	0	73	3	10	6
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	3,48%	7,14%	0,00%	0,00%	100,00%	25,00%	8,77%	12,77%

Vendéglátás	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	465	490	588	449	347	145	584	421
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	108	144	103	80	77	45	71	79
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	23,23%	29,39%	17,52%	17,82%	22,19%	31,03%	12,16%	18,76%

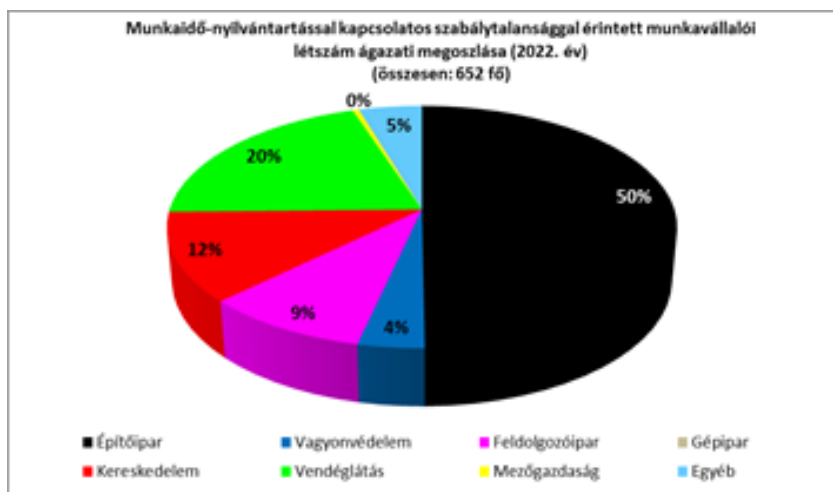
Vagyonvédelem	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	512	216	129	80	196	59	85	71
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	53	65	49	25	48	15	10	10
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	10,35%	30,09%	37,98%	31,25%	24,49%	25,42%	11,76%	14,08%

Kereskedelem	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ellenőrzéssel érintett munkavállalók száma	542	338	579	346	150	103	478	231
Feketén foglalkoztatott munkavállalók száma	102	69	86	75	34	18	61	39
Feketén foglalkoztatott munkavállalók aránya	18,82%	20,41%	14,85%	21,68%	22,67%	17,48%	12,76%	16,88%

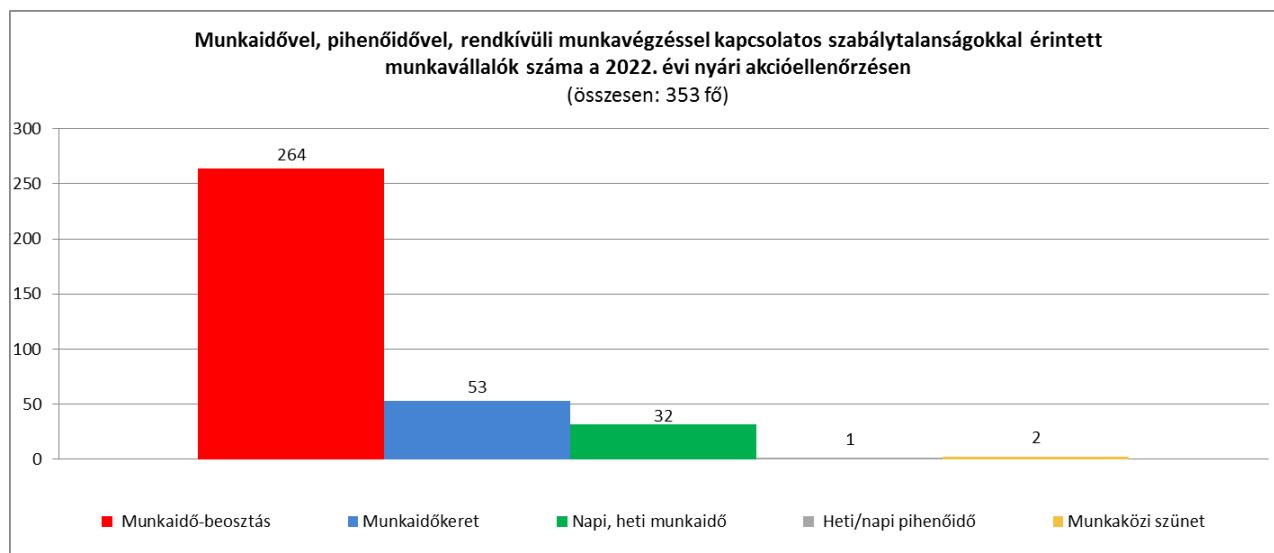
Az elmúlt évek tapasztalatainak megfelelően kiemelkedő volt a **nyilvántartási kötelezettség megszegése** (hiányos, hamis nyilvántartás, illetve nyilvántartás hiánya) is. Az intézkedések 35 %-át ezek a jogsértések adták. Az építőiparban dolgozó munkavállalókat érintette legnagyobb számban (325 fő). Nagyobb munkavállalói létszámot érintett még a szabálytalanság a vendéglátásban (132 fő). A bejelentés hiánya mellett a nyilvántartási kötelezettség megszegése is az **építőipar** jellemzője, mely főként úgy valósul meg, hogy **egyáltalán nincs munkaidő nyilvántartás**.

Az intézkedések 16 %-a történt a **munkaidőre vonatkozó szabályok** meg nem tartása miatt. A tapasztalatoknak megfelelően az idei akcióellenőrzésen is túlnyomórészt a munkaidő-beosztással, kapcsolatos rendelkezések megszegése érintette a legtöbb munkavállalót.

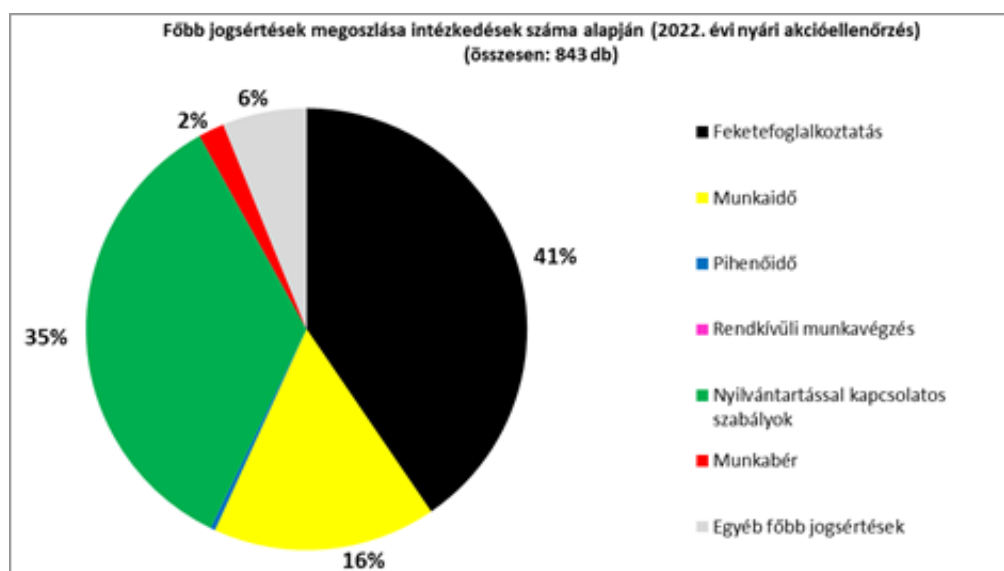
Pihenőidővel kapcsolatos szabálytalanság az egész akcióellenőrzés során elenyésző számban fordult elő (mindössze 3 munkavállalót érintően) **rendkívüli munkavégzéssel** kapcsolatos szabálytalanság nem került feltárássra az akcióellenőrzés alatt.

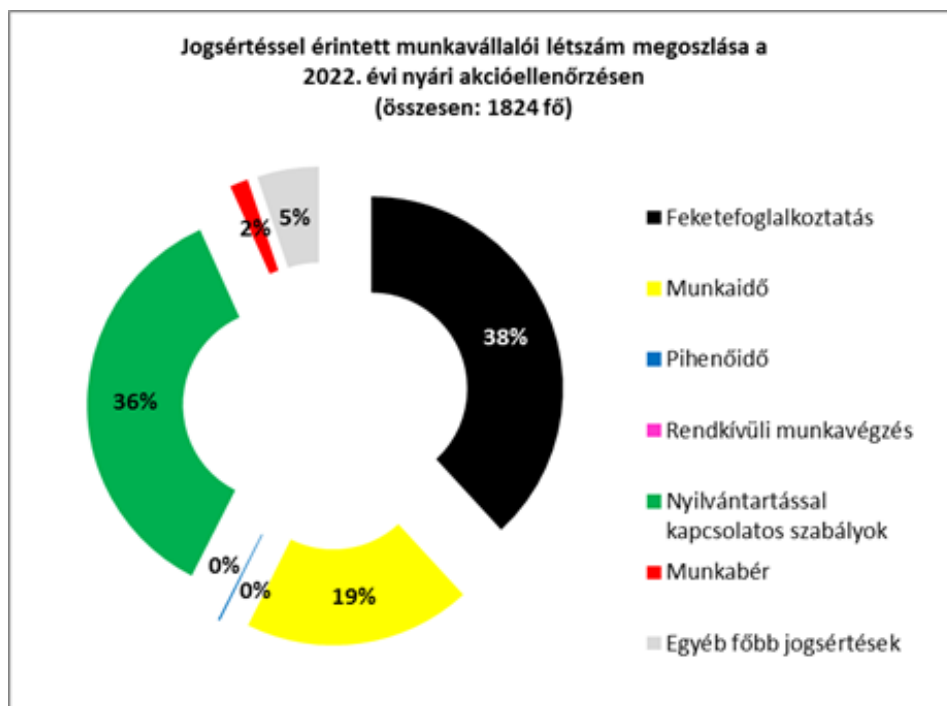

A **munkabérrel kapcsolatos jogsértések** - mind az intézkedések számát, mind az érintett munkavállalói létszámot tekintve - nem voltak meghatározóak. Az intézkedések mindössze 2 %-át alapozták meg ezek a szabálytalanságok, az érintett munkavállalói létszám az összes szabálytalansággal érintett munkavállalóhoz viszonyítva is csak 2 % volt (mindösszesen 28 fő). Már a 2021. évi akcióellenőrzésen is kevés munkavállalót érintett munkabérrel kapcsolatos szabálytalanság (68 fő), így elmondható, hogy a munkavállalók munkabérhez való joga a „nyári szezonban” nem csorbul.

Az akcióellenőrzés során feltárt jogsértések megoszlása az alábbiak szerint alakult:

3. A feketefoglalkoztatás megvalósulási formái és okai

A munkaviszonyban foglalkoztatottak **bejelentésének elmulasztása** a leggyakoribb előfordulási forma, emellett jelentős az **egyszerűsített foglalkoztatás keretében dolgozók bejelentésének elmulasztása** is. Megállapítható, hogy a feketefoglalkoztatás több mint 90 %-a a bejelentés elmulasztásával valósult meg az akcióellenőrzés során.

Az akcióellenőrzés során tapasztaltak szinte mindenben megegyeznek a 2021. év során tapasztaltakkal.

A feketefoglalkoztatás az építőipari ágazatban volt a legjellemzőbb. A munkáltató és a munkavállalók sok esetben az alkalmi foglalkoztatásról szóban állapotodnak meg egymással, ami a legtöbbször kimerül a munkaidőről és a munkabérről történő megállapodásban. Az alacsonyabb képzettségű vagy képzetlen munkavállalók általában nap végén megkapják a munkabérüket. Ugyanakkor a munkáltatók többször panaszkodtak arra, hogy bizonytalanok a munkavállalók másnapi megjelenésében, illetve munkára kész állapotukban, gyakori a fluktuáció, nehéz megbízható munkaerőt találni.

Az építőiparban a szakképzettséggel nem rendelkező segéd munkások esetében a munkavállalók nagy hányadát bejelentés nélkül foglalkoztatják a munkáltatók.

A fővárosban már megszokott, hogy nagy számban találkoznak a hatóság munkatársai az építőipart érintő foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzések során ukrán – esetenként más harmadik országbeli – állampolgárságú munkavállalókkal. Bár a Magyarországgal szomszédos harmadik országbeli állampolgárookra vonatkozó könnyített munkavállalás lehetőségével élve ritka az, amikor a tartózkodási vagy munkavállalási szabályok megsértésével alkalmazzák az ukrán munkavállalókat, a munkaszerződés és bejelentés nélküli foglalkoztatás sajnos teljesen általános az ő körükben is. Egyre gyakrabban találkozni olyan ukrán munkavállalókkal, akik nem magyar anyanyelvűek, így meghallgatásuk akadályokba ütközik, mert a helyszínen egyetlen olyan személy sincs, aki tolmácsolni tudna.

Budapesten az építkezéseken nem ritka, hogy szabálytalanul foglalkoztatott fiatalok munkavállalókat foglalkoztatnak. Esetükben szabályos munkaszerződéssel, ami tartalmazná a törvényes képviselő aláírását, szinte soha nem találkozni. Gyakoribb, hogy a 16 évnél idősebb munkavállalót szerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatják, és emellett még a törvényes képviselő hozzájárulása is hiányzik, legalábbis a helyszínen az nem állapítható meg.

Az építőiparban továbbra is gondot okoz a tényleges foglalkoztató kilétének megállapítása, ennek okai a többlépcsős alvállalkozói láncolatok és az együttműködés hiánya. A többlépcsős alvállalkozói láncolat végén munkát vállalkozók lényegében beletételek a feketefoglalkoztatásba. Ennek egyik oka az alacsony vállalási összeg az alvállalkozói láncolat végén, a másik ok a munkáltatók elmondása alapján, bár ez gyengébb hivatkozás a munkáltatók részéről, hogy a munkát későn kapták meg, a munkaterületet későn vették át és a munkákat azonnal meg kellett kezdeni, így nem maradt idő a munkavállalók felvételével kapcsolatos adminisztrációra.

A foglalkoztatás felügyeletéről szóló új jogszabályok előírásai még egyes munkáltatók és azok könyvelői körében „nem ismertek”, azonban pozitív tapasztalat, hogy bejelentés nélküli foglalkoztatás esetén az eljárás megindításáról szóló végzésben a hatóság által konkrétan megjelölt 30 napos időtartamra sok munkáltató még az eljárás alatt megteszi a bejelentést, így kötelezésre sok esetben már nincs szükség.

A feketefoglalkoztatás másik típusa, amikor a munkaszerződéseket a munkába állást követően foglalkoztatás írásba, vagy **írásba foglalt munkaszerződést** egyáltalán nem kötnek. Ennek oka a munkáltató székhelye/telephelye és a munkavégzési hely között meglévő földrajzi távolság, illetve a munkáltatók gondatlansága, azaz nem fordítanak kellő figyelmet a jogviszony létesítésére. Sokszor a foglalkoztatás bejelentése az adóhatóság felé megtörtént, de a munkaszerződés aláírása elmarad. Abban az esetben, amikor a munkáltató a bejelentési kötelezettségének rendben eleget tett, azonban munkaszerződést a munkavállalóval nem kötött, nem feltétlenül beszélhetünk szándékosságról, sokkal inkább arról, hogy a munkáltató számára a bejelentés mellett a jogszabályi kötelezettség teljesítése már nem volt olyan fontos.

Győr-Moson-Sopron megyei pozitív tapasztalat, hogy az egyszerűsített foglalkoztatás keretében az adóhatóság felé történt bejelentéssel foglalkoztatott munkavállalók többségével – annak ellenére, hogy a jogszabály nem teszi kötelezővé – egyszerűsített munkaszerződést is kötöttek. A foglalkoztatók képviselői arra hivatkoztak, hogy azért kötnek egyszerűsített munkaszerződést, mert így megszabadulnak a munkaidő-nyilvántartás vezetésével és a kifizetett munkabér elszámolásáról történő írásbeli tájékoztatások (bérlapok, bérjegyzékek) kiadásával kapcsolatos adminisztrációtól.

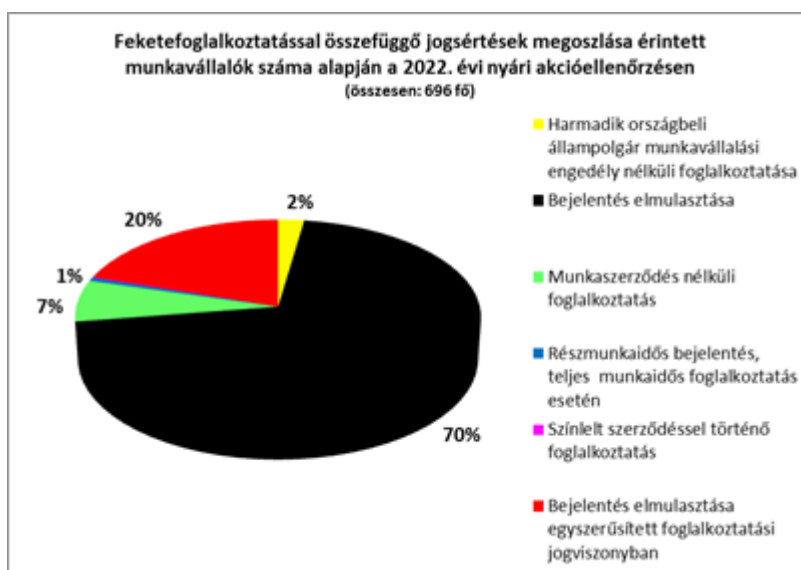
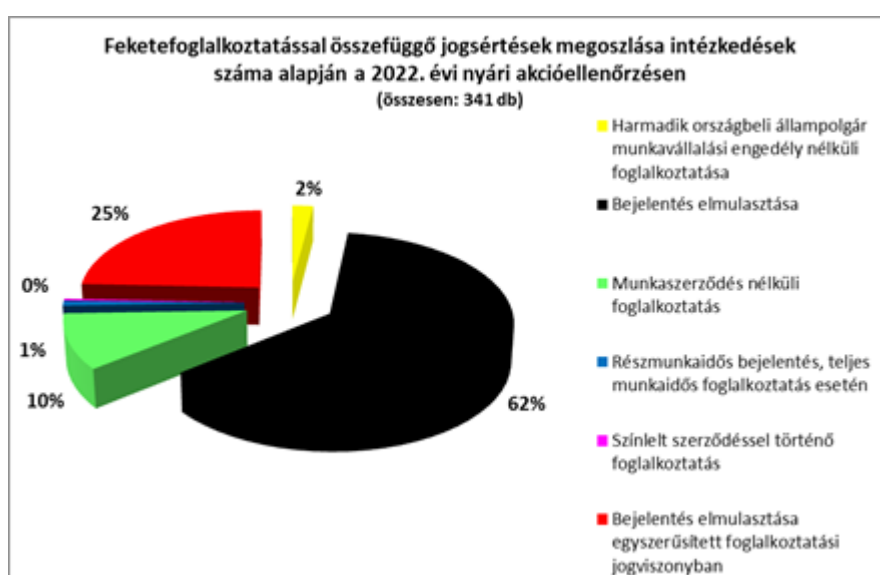
Az akcióellenőrzés során általában azokat a munkavállalókat, akik írásos munkaszerződéssel voltak foglalkoztatva, kevesebb munkaügyi jogsértés érintett.

Részmunkaidős bejelentés mellett a teljes munkaidős foglalkoztatás tudatos szabálytalanság, de egyes esetekben a teljes munkaidős foglalkoztatás nehezen bizonyítható, mert a nyilvántartások mellett a munkavállalók tanúnyilatkozatai is a részmunkaidős foglalkoztatást támasztják alá. Komárom-Esztergom megyei tapasztalat, hogy egy adott munkavállaló építési munkaterületen úgy nyilatkozott, hogy minden nap délben befejezi a munkát, mondván, hogy csak négy órási részmunkaidőben van foglalkoztatva. Az esetek egy részénél a bizonyítás ellehetetlenül. A gond ilyenkor az, hogy a munkavállaló nyilatkozata a munkáltatóéhoz „igazodik”, az így leplezett

jogszerűtlen gyakorlat pedig a továbbiakban újabb jogsértéseket von maga után. A munkájukat féltő munkavállalók nem mernek munkáltatójukkal szemben nyilatkozni, pedig nagyon jól tudják, hogy a velük szemben elkövetett szabálytalanság rendkívül nagy hátrányt okoz, főleg hosszú távon. Ezekkel a munkavállalókkal ismételten akkor találkozunk, ha már nem dolgoznak a jogsértő munkáltatóknál és a jogsérelem orvoslása érdekében a hatósághoz fordulnak segítségért.

A **színeli szerződéssel** történő foglalkoztatás nem gyakori, az akcióellenőrzésen 1 esetben fordult elő 1 munkavállalót érintően.

Az akcióellenőrzés adatai szerint a **harmadik országbeli állampolgárok** engedély nélküli foglalkoztatása, – **összesen 7 esetben** – került feltárásra. A szabálytalanság összesen **18 munkavállalót érintett**.

A bejelentések elmaradásának legfőbb okai között három típust lehet megkülönböztetni:

- a) szándékos jogsértés (adó, illetve járulék elkerülés miatt),
- b) nem megfelelő tájékozottság, téves jogértelmezés,
- c) adminisztrációs hiba, „könyvelők mulasztása”.

Az első kategória esetén tisztázni kell, hogy a foglalkoztatás-felügyeleti jogsértések – hasonlóan a legtöbb közigazgatási jellegű jogsértéshez – objektív jellegűek, így nincs jelentősége azok értékelésénél a szándékosságnak, vagy gondatlanságnak, mint a büntetőjog területén.

Ettől függetlenül az ellenőrzések során felmerülnek információk, amelyek (vagy a körülmények alapján, vagy a munkáltatók nyílt tényközlése alapján) a jogsértések okaival kapcsolatban szándékosságra, illetve egyéb okokra utalnak.

Ezek az információk azért fontosak a hatóság számára, mert kiindulási pontot adnak ahhoz, hogy segíteni tudja a jogkövetésre törekvő foglalkoztatókat, abban, hogy hogyan kerüljék el a jövőben a hibákat, illetve a még nem ellenőrzött munkáltatókat abban, hogy már ellenőrzés nélkül is alapvetően jogszerűek legyenek. Ez a tevékenység hosszú évek óta a tájékoztatási, felvilágosítási munka keretében zajlik.

Természetesen ezek az eszközök nem minden esetben működhetnek, mert ha nincs meg a szándék a jogkövetésre, akkor a tájékoztatás, felvilágosítás hatástalan.

a) szándékos jogsértés

Az esetek egy jelentős részében a munkáltatók szándékosan követik el a szabálytalanságot.

Egyes munkáltatók elmondásuk szerint bíznak az ellenőrzés elmaradásában (kis esély az ellenőrzésre), esetleg az ellenőrzés megakadályozásában (munkavállalóik több esetben elhagyják a helyszínt). Ha a munkavégzés nehezen megközelíthető helyen van, az átlagos szemlélő számára nem látható a munkavégzési hely, akkor a foglalkoztatók még hajlamosabbak „elfelejteni” a munkavállalók jogviszonyának bejelentését.

Volt olyan foglalkoztató is, aki nyíltan felvállalta a hatósági ellenőrzés során, hogy tudatosan, a közterhek kifizetésének elkerülése miatt foglalkoztatott jogsértően munkavállalót. A foglalkoztató arra hivatkozott, hogy az elmúlt években jelentősen megemelt minimálbér és garantált bérminimum indokolta jogsértő magatartását és a ritka ellenőrzések miatt neki még így is megéri.

A „feketén” foglalkoztató munkáltatók zöme a bejelentést tudatosan azért mulasztotta el, mert ezzel járulékot került el, és ebből következően a munkaerőt olcsóbban tudta foglalkoztatni. A munkabér kézből („zsebbe”) történő fizetése egyaránt kedvező a foglalkoztatónak is és a foglalkoztatottnak is. Mivel mindkét fél érdekelt abban, hogy illegális bérkifizetés történjen, így ennek bizonyítása egyre inkább nehézségekbe ütközik.

A munkavállalók gyakran úgy nyilatkoztak, hogy csak az ellenőrzés napján kezdtek dolgozni, leplezve ezzel az esetleg hosszabb ideje fennálló jogsértést. Előfordul még, hogy csak a „barátjuknak” segítenek a minimálbért elérő ellenszolgáltatás fejében (szállás, étkezés, útiköltség térítés, tartozás kiegyenlítése).

b) nem megfelelő tájékozottság, téves jogértelmezés

Még mindig előfordul a munkáltatók részéről az a kifogás, hogy folyamatosan változik a jogszabályi környezet (annak ellenére, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény az elmúlt 10 évben nem változtatott a munkaviszony létesítésekor fennálló alakszerűséggel kapcsolatban és az állami adó- és vámhatóság felé történő előzetes bejelentési kötelezettség sem módosult).

Előfordul az ügyfelek részéről adóhatóságra történő „mutogatás”, ugyanis számukra elmondásuk szerint nem egyértelműek a bejelentésre vonatkozó adminisztrációs szabályok, iránymutatások.

c) adminisztrációs hiba, „könyvelők mulasztása”

Feketefoglalkoztatás esetén a munkáltatók továbbra is gyakran hivatkoznak arra, hogy a könyvelőjük mulasztása miatt maradt el a munkavállalók jogviszonyának bejelentése, a könyvelők pedig legtöbbször arra hivatkoznak, hogy a munkáltatók nem szolgáltatnak elegendő adatot (nem tudják, hogy adott napon dolgozik-e a munkavállaló, vagy nincs meg valamennyi, bejelentéshez szükséges adat) a bejelentés megtételéhez. Az építőipari munkáltatók esetében sokszor „remélem a könyvelőm bejelentette” mondattal kezdődnek az ellenőrzések.

A foglalkoztatók könyvelő mulasztására történő hivatkozása nem fogadható el, mivel a foglalkoztató kötelessége és felelőssége a jogszerű foglalkoztatás feltételeinek biztosítása, a munkaviszonyra vonatkozó jogszabályok betartása. Ezt a felelősséget nem lehet áthárítani – a munkavállalók garanciális jogai védelme érdekében – más személy(ek)re.

Az akcióellenőrzés során több esetben is előfordult, hogy a munkavállalókat – valószínűsíthetően az ellenőrzés hatására – a foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés megkezdését követő pár órán belül jelentették be az állami adó- és vámhatóság felé. Győr-Moson-Sopron megyében volt olyan eset is, amikor a munkavállalót a foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés megkezdését követő 24 perc elteltével jelentették be az adóhatóság felé.

4. Egyéb jogsértések és azok okai

A bejelentés nélküli foglalkoztatás mellett kiemelkedőek a **munkaidő-nyilvántartásokkal kapcsolatos jogsértések** (hamis, illetve kettős nyilvántartás).

A munkaidő-nyilvántartás vezetésének elmulasztásával, nem tényszerű vezetésével súlyos munkaügyi szabálytalanságokat lehet leplezni és ezt a munkáltatók is jól tudják, amit ki is használnak. Építőiparban a nyilvántartás legtöbbször nincs a helyszínen az aktuális elszámolási időszakra vonatkozóan, vagy nem naprakészen vezetik.

A munkaidő-nyilvántartás vezetését jellemzően a munkavállalók végezték, amit napi szinten a munkáltató nem ellenőrzött, illetve az előre megbeszélt órákat rögzítették és hitelesítették aláírásukkal.

A munkáltatók, jól tudják, hogy nincsen komolyabb következményei a munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos szabálytalanságoknak.

A kereskedelem, vendéglátás, a nyitvatartási idő alatt a foglalkoztatók minimális foglalkoztatotti létszámmal, a ténylegesen ledolgozott munkaidő leplezésével igyekeznek megoldani az értékesítési tevékenységet, lehetőleg minél kisebb élőmunka költséggel, adózatlan jövedelem generálásával.

A foglalkoztatók szabálytalansággal kapcsolatos legjellemzőbb magyarázatai azok voltak, hogy a foglalkoztatottak munkaköri kötelességévé tették a munkaidő-nyilvántartás vezetését, akik azt nem végezték naprakészen, illetve a munkavégzési helyen történő munkaidő-nyilvántartás vezetését nem tudták a foglalkoztatottakra bízni, mert elvesztették, összegyűrték, összepiszkították a fenti nyilvántartásokat. A foglalkoztatók gyakran hivatkoznak arra is, hogy a székhelyen, telephelyen vezetik a nyilvántartást, vagy éppen elvitte magával az ügyvezető azokat az autójában a munkavégzés helyszínéről, vagy nem alkalmas a munkavégzési helyszín a nyilvántartás tárolására, illetve a nyilvántartások a külsős könyvelőnél vannak a tárgyidőszak tekintetében is.

A vizsgálat tapasztalatai szerint **gyakran előfordult a munkaidő-beosztás szabályainak megsértése**, melynek hátterében egyrészt a jogszabályok ismeretének hiánya, másrészt a rendkívüli munkavégzés leplezésére irányuló szándék állt. A munkaidő-beosztás szóban történő megbeszélése, módosítása mind a munkáltatók, mind a munkavállalók részéről nehezen követhető és így nehezen is számolható el a munkabér, illetve az esetleges rendkívüli munka, ami nem utolsósorban személyes munkahelyi konfliktusokhoz is vezethet. A munkáltatók még mindig elegendőnek tartják, ha a munkavállalókkal szóban egyeztetnek a munkaidő-beosztást illetően és nem tulajdonítanak nagy jelentőséget az írásban elkészített munkaidő-beosztásnak, vagy ha készül is írásos munkaidő-beosztás, arról a munkavállalók szóban értesülnek.

A kis létszámot foglalkoztató munkáltatók általában nem tájékoztatták írásban a munkavállalókat a munkaidő-beosztásról, kizárólag szóban történt a tájékoztatás és sokszor csak a munkavégzést megelőző napon. Jobb esetben a munkavállalókra bízta a munkaidő beosztását, amit megbeszéltek egymás között, de írásban nem került rögzítésre. A munkáltatók a munkaidő-beosztás jogszabály szerinti közlésének nem tulajdonítottak jelentőséget. Előnyben részesítették a szóbeli közlést, amit egyik napról a másikra meg tudtak változtatni kiszolgáltatva ezzel a munkavállalót, aki így pihenőidőjével, mindennapjaival nem tud tervezni és az esetleg részére járó rendkívüli munkavégzés miatti szabadidőtől vagy bérpótléktól is elesik.

Munkabérrel kapcsolatos szabályok érvényesülése az elmúlt években pozitív irányba mozdult és ez a 2022. évi nyári akcióellenőrzésen tovább erősödött. Mindössze 28 munkavállalót érintett munkabérrel kapcsolatos szabálytalanság.

Árnyalja azonban a képet, ami már fentebb kifejtésre került. A munkaidő-nyilvántartás vezetésének elmulasztásával könnyen lehet leplezni az ezzel kapcsolatos szabálytalanságokat.

A munkáltatók a garantált bérminimumra vonatkozó jogszabályt ismerik és alkalmazzák. Elmondások alapján a problémát az jelenti, hogy vannak olyan munkakörök, amelyekkel kapcsolatban jogszabály nem ír elő végzettségi kritériumot, vagy nem tudják a munkáltatók, hogy van-e jogszabályi előírás adott munkakörre, és ha van, akkor azt melyik jogszabály rendezi.

Az idén tovább emelkedett kötelező legkisebb munkabér és garantált bérminimum miatt a hatóság fokozottan ellenőrizte a béremelések gyakorlati megvalósulását, ám a szabálytalanság mindössze 2 munkavállalót érintett, ami alátámasztja az elmúlt évek tapasztalatát, hogy **a szabálytalanság továbbra sem fordult elő tömegesen.**

5. Összegzés

A munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályok érvényre juttatására irányuló **akcióellenőrzés összességében az alábbi tapasztalatokkal zárult.**

- Az akcióellenőrzés **825** vállalkozás - **2 288** munkavállalóját érintő - foglalkoztatási gyakorlatát vizsgálta. Az ellenőrzések **a munkáltatók 78 %-nál** tártak fel a vizsgálatba vont **munkavállalók 69%-át érintő** valamilyen **munkaügyi jogsértést**.
- Az előző évek nyári akcióellenőrzéseihez képest a **szabálytalan munkáltatók** aránya a 2. legalacsonyabb volt 2015-től.
- Az ellenőrzésbe vont **2 288** munkavállalóból **30,42 % (696** munkavállaló) jogviszonya volt rendezetlen. Ez az adat magasabb a 2021. évben mért adatoktól, amikor az ellenőrzött munkavállalók 27,59 %-át érintette a feketefoglalkoztatás valamelyik formája. A 2019-2020. évekhez viszonyítva azonban **mérséklődés figyelhető meg**.
- A **feketefoglalkoztatás** miatt kellett a **legtöbbször intézkedni** a hatóság munkatársainak és a **legtöbb munkavállalót** is ez a szabálytalanság érintette.
- Az ágazatban ellenőrzéssel érintett munkavállalók számához viszonyítva az építőiparban dolgozók **35,76 %-át foglalkoztatták feketén**, mely az utóbbi évek „legbiztatóbb” adata, annak ellenére, hogy a munkavállalók több mint egyharmadát érintette a feketefoglalkoztatás.
- A bejelentések elmaradásának legfőbb okai között három típust lehet megkülönböztetni:
  - a. szándékos jogsértés (adó, illetve járulék elkerülés miatt)
  - b. nem megfelelő tájékozottság, téves jogértelmezés
  - c. adminisztrációs hiba, „könyvelők mulasztása”
- A **munkaidő-nyilvántartással és munkaidő-beosztással** kapcsolatos szabálytalanságok száma továbbra is **jelentős**, melyek **elfedik** az esetleges egyéb szabálytalanságokat is.
- **Munkabérrel** kapcsolatos szabályok érvényesülése az elmúlt években pozitív irányba mozdult és ez a 2022. évi nyári akcióellenőrzésen tovább erősödött. Mindössze 28 munkavállalót érintett munkabérrel kapcsolatos szabálytalanság.

Melléklet

Példatár

1. Bács-Kiskun megyében egy őstermelőnél, több hatósággal közösen 2022. június végén helyszíni ellenőrzés lefolytatására került sor egy szőlőtermelő területen. Az ellenőrzés helyszínén a 9 (2 magyar és 7 román állampolgárságú) munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatás keretében mezőgazdasági idény-munkában szőlő-metszést végzett. Megállapításra került, hogy a foglalkoztató és a 9 foglalkoztatott között az ellenőrzéssel érintett időszakban foglalkoztatásra irányuló jogviszony, munkaviszony állt fenn, azonban az ellenőrzés napján a foglalkoztató munkaszerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatta a munkavállalókat.
2. Baranya megyében egy állateledel gyár munkaterületén 2022. júniusban foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést tartottak. A munkáltató a munkaterületen 25 munkavállalót foglalkoztatott egyszerűsített jogviszonyban. Megállapítást nyert, hogy a munkáltató azon munkavállalóknak, akik éjszakai műszakban (jellemzően 22 órától 6 óráig) dolgoztak a vizsgált időszakban (16 fő) a jogviszonyát csupán az első naptári napra jelentette be, azonban az éjféli utáni naptári napra nem tette meg a bejelentést. A munkáltató ellenőrzés helyszínén lévő vezető beosztású munkavállalója az ellenőrzés folyamán végig együttműködött a hatósággal.
3. 2022. júniusban egy Békés megyei pizzériában folytattak le ellenőrzést, ahol munkavégzés közben találtak 6 munkavállalót. A 6 munkavállaló közül 5 fő alkalmi munkavállaló volt, akik konyhai kisegítő munkakörben végeztek munkát. A helyszíni ellenőrzés napján 2 alkalmi foglalkoztatott foglalkoztatását a foglalkoztató nem jelentette be az adóhatóság területileg illetékes szerve felé a foglalkoztatási-felügyeleti hatósági ellenőrzés megkezdéséig. A foglalkoztató elmondása szerint be akarta jelenteni a 2 munkavállalót, de nem vették fel a telefonhívását.
4. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2022. júniusban helyszíni ellenőrzés megtartására került sor egy vendéglátóhelyen. Az ellenőrzés során 1 fő szakács és 1 fő felszolgáló végzett munkát egyszerűsített foglalkoztatás keretében. A szakács munkakörű munkavállaló az ellenőrzést megelőző napon és az ellenőrzés napján is 8 órától 15 óráig tartó munkaidőben végzett munkát. Egyik napra sem történt meg a munkavállaló egyszerűsített jogviszonyra vonatkozó bejelentése. A munkáltató a foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés megkezdését követően késedelmesen tette meg a bejelentést az illetékes adóhatóság felé. A felszolgáló munkakörű munkavállaló az ellenőrzés napján 7 órától 15 óráig végzett munkát, bejelentése az ellenőrzés követően késedelmesen történt meg. Az ellenőrzés során megállapításra került, hogy a munkáltató gyakorlata hibás az egyszerűsített foglalkoztatás során történt bejelentésére, mert az ellenőrzés megkezdése előtt is több esetben a foglalkoztatás megkezdését követően késedelmesen teljesítette bejelentési kötelezettségét.
5. Budapesten nagyobb építkezéseken került sor a rendőrséggel összehangoltan közös ellenőrzésekre 2022. júniusban két napon is. Az első helyszín kiválasztását közérdekű bejelentés előzte meg, mely szerint az építkezésen nagy létszámban foglalkoztatnak „feketén” munkavállalókat. Az építkezést az ellenőrzést megelőzően megtekintésre került a bejutási pontok, és az esetleges „menekülési” lehetőségek végett. Az előzetes bejárás tapasztalatok szerint tervezte meg a hatóság, hogy melyik ponton hány felügyelő, és hány rendőr kezdi meg az ellenőrzést. A helyszínen 20 munkáltatót vontak ellenőrzés alá, akik az építkezésen 36 munkavállalót foglalkoztattak. A 36 munkavállalóból 4 fő volt külföldi állampolgár. A 20 munkáltató közül 3 munkáltató foglalkoztatott bejelentés nélkül munkavállalókat, mindösszesen 7 főt. Három harmadik országbeli állampolgárt engedély nélkül foglalkoztatott a helyszínen egy munkáltató. A

második építkezésen 8 munkáltató 24 munkavállalót foglalkoztatott. A 24 munkavállaló közül egy olyan személyt találtak a felügyelők, aki bejelentés nélkül volt foglalkoztatva. Egy harmadik országbeli állampolgárt engedély nélkül foglalkoztatott a helyszínen egy munkáltató. A rendőrök az építkezésről egy körözött személyt állítottak elő. További két építkezésen összesen 22 munkáltatót vontak ellenőrzés alá, akik 104 fő munkavállalót foglalkoztattak. A 22 munkáltató közül 5 munkáltatónál tartak fel az ellenőrzések feketefoglalkoztatást, összesen 37 főt érintően.

6. 2022. júniusban Csongrád-Csanád megyében egy útépitési munkaterületen került sor ellenőrzésre, ahol 8 munkavállalót találtak munkavégzés (térkövezés) közben, építőipari segédmunkás munkakörben. Öt munkavállaló bejelentését az adóhatóság felé megtette a foglalkoztató, azonban 3 munkavállaló esetében a bejelentésük nem történt meg az ellenőrzés kezdete előtt. A hatóság kérésére munkaidő-nyilvántartásokat – 5 munkavállalót érintően - nem tudtak a helyszínen bemutatni. Megállapítást nyert, hogy a foglalkoztató 5 bejelentett munkavállaló tekintetében nem tartotta be a munkaidő-nyilvántartás vezetésére vonatkozó jogszabályi előírásokat.
7. Fejér megyében egy ruhaüzletben tartottak ellenőrzést a hatóság munkatársai 2022. júniusban a rendőrséggel közösen. A helyszínen 4 munkavállaló végzett munkát, valamint a munkáltató is a helyszínen tartózkodott. Megállapítást nyert, hogy 3 munkavállaló munkaviszonyban, munkaszerződéssel, teljes munkaidőben, egy munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyban végzett munkát, akinek a bejelentése az adóhatóság felé késve, az ellenőrzés megkezdése után történt meg. Írásos munkaidő-beosztás 1 hónapra előre készült. Munkaidő-nyilvántartást naprakészen vezettek a munkavállalók. Havi munkaidő-keret került meghatározásra a munkaszerződésben.
8. Győr-Moson-Sopron megyében egy építési munkaterületen került lefolytatásra foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés. Megállapítást nyert, hogy az egyéni vállalkozó foglalkoztató foglalkoztatásában álló 7 munkavállalóból 1 – építőipari segédmunkás munkakörű – munkavállalót szóbeli megállapodás alapján, írásba foglalt munkaszerződés és az adóhatóság felé történő bejelentés nélkül foglalkoztatott. A foglalkoztató és a munkavállaló egybehangzóan arra hivatkoztak, hogy egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban állapodtak meg. A foglalkoztató a fent nevezett munkaügyi jogszabálysértésekkel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy nem állt szándékában szabálytalanul foglalkoztatni a munkavállalót, azt hitte, hogy a munka megkezdése előtt már be lett jelentve a munkavállaló az adóhatóság felé, vagyis a jogszabálysértésről nem ő tehet, hanem az a könyvelő mulasztása miatt történt.
9. 2022. júniusban egy Hajdú-Bihar megyében található építkezés munkavégzési helyen egy egyéni vállalkozó foglalkoztatót érintően az eljáró kormánytisztviselők foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzést folytattak le. A foglalkoztató alkalmazásában az ellenőrzés időpontjában 3 munkavállaló végzett munkát építőipari szak- és segédmunkás munkakörökben. A munkáltató bejelentés és írásos munkaszerződés nélkül foglalkoztatta a munkavállalókat.
10. Heves megyében 2022. júliusban egy vendéglátóhelyen végeztek foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést ahol 2 fiatal munkavállaló végzett munkát egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló megállapodás alapján, írásba foglalt szülői hozzájárulással. A fiatal munkavállalók bejelentése nem történt meg az adóhatóság felé az ellenőrzés megkezdéséig. A helyszínen meghallgatásra került a munkáltató ügyvezetője, aki elmondása alapján nem tudott arról, hogy a Kft. felszámolás alatt áll, a munkavégzésről mindkét munkavállalóval ő állapodott meg szóban, a jogsértés elkövetését nem vitatta.
11. Jász-Nagykun-Szolnok megyében egy Kft. munkáltató vonatkozásában két állattenyésztési telepen került sor foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzésre 2022.

- júliusban a rendőrség munkatársaival közösen. A két helyszínen 2 munkavállaló végzett munkát, akiket a munkáltató az adóhatóság felé történő bejelentés nélkül foglalkoztatott.
12. Komárom-Esztergom megyében 2022. júniusban egy kereskedelmi egységet ellenőriztek a hatóság munkatársai. Megállapítást nyert, hogy 1 munkavállalót a munkáltató 2022. február 02. naptól szóbeli megállapodás alapján foglalkoztatott eladó munkakörben. A munkavállaló az ellenőrzés megkezdéséig a felek által aláírt munkaszerződéssel nem rendelkezett. A munkáltató egy másik munkavállalót 2021.12.02. naptól heti 40 órás teljes munkaidőnek megfelelően foglalkoztatott eladó munkakörben. A munkáltató a bejelentési kötelezettségét heti 20 órás részmunkaidőre teljesítette. Az ellenőrzés alá vont 2 fő munkavállaló a munkaidő beosztásáról írásban tájékoztatást nem kapott, a munkáltató beosztást nem tett közzé, azt kizárólag szóban beszéltek meg.
  13. Nógrád megyében 2022. júliusban helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzést folytattak le egy pékségben. A helyszínen 1 munkavállaló előadta, hogy 2022. júliusában négy napon is egyszerűsített foglalkoztatás keretében dolgozott a munkáltatónál, szóbeli megállapodás alapján, eladó munkakörben, amelyet az általa bemutatott munkaidő-nyilvántartás is igazolt. A munkaideje ezeken a napokon 12:30-tól 21:31-ig tartott és a feladata a vásárlók kiszolgálása, pénztárgép kezelése és a takarítás volt. A munkavégzéshez szükséges eszközöket a munkáltató biztosította a számára, a munkavégzéshez kapcsolódó utasításokat a munkáltató vezetőjétől kapott és a munkáját is ő ellenőrizte. A megállapodás szerinti munkabére nettó 1.200,- Ft/óra volt. A munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatása az egyik napra a foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzés megkezdéséig nem lett bejelentve az adóhatóság felé.
  14. Egy Pest megyei vendéglátás ágazatban működő munkáltatónál került sor foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzésre 2022. júliusban. A helyszíni ellenőrzés során 1 munkavállaló végzett munkát, aki előadta, hogy az ellenőrzés napján túl egy nap végzett még 2022 júliusban alkalmi jelleggel munkát. A munkavállaló bejelentése egyik napra sem történt meg az ellenőrzés megkezdéséig.
  15. Somogy megyében 2022. júniusban egy gyümölcsültetvényen tartottak a hatóság munkatársai foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést. Az ellenőrzött munkavégzési helyen munkát végző 9 munkavállaló az ellenőrzés napján 8 órától végezett munkát az egyéni vállalkozó munkáltató alkalmazásában, szóbeli megállapodás alapján, 8.000.- forint összegű napibér ellenében. A meghallgatott munkavállalók egybehangzóan előadták, hogy foglalkoztatásukról az egyéni vállalkozóval állapodtak meg, ő határozta meg, irányította és ellenőrizte a munkájukat, a munkavégzésükhöz a munkaeszközt biztosította részükre. Megállapítást nyert, hogy a munkáltató a 9 munkavállaló munkaviszonyát a hatósági ellenőrzés megkezdéséig nem jelentette be az adóhatóság irányába.
  16. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 2022. júniusban egy épülő családi ház tetőszerkezet építési munkálatainál folytattak le foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzést, ahol egy egyéni vállalkozó, mint foglalkoztató két fő foglalkoztatottat az ellenőrzés napján szóbeli megállapodás alapján, 7 órától 17 óráig tartó munkaidőben, írásba foglalt munkaszerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatott építőipari segédmunkás munkakörben, 14.000.-Ft/nap összegű munkabér ellenében. A munkáltató a munkavállalók bejelentését utólagosan pótolta.
  17. 2022. július elején foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés lefolytatására került sor egy Tolna megyei feldolgozóipari munkáltatónál. Az ellenőrzéssel érintett foglalkoztatotti létszám 8 fő volt. A foglalkoztató 1 foglalkoztatottat az ellenőrzés napján egyszerűsített foglalkoztatás keretében kívánt foglalkoztatni, azonban a foglalkoztató a foglalkoztatott egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a

foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés megkezdését és a foglalkoztatott munkába lépését megelőzően nem jelentette be az illetékes elsőfokú állami adóhatóság felé. A foglalkoztató továbbá 7 foglalkoztatott vonatkozásában nem vezetett munkaidő-nyilvántartást 2022. július hónapban az ellenőrzés időpontjáig.

18. Helyszíni ellenőrzést tartott a hatóság 2022. júliusban egy Vas megyei fagyaltóüzemben, ahol az üzemeltető egyéni vállalkozó munkáltató egy főt foglalkoztatott az ellenőrzés időpontjában egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyban, adóhatósághoz történt bejelentéssel. A helyszínen bemutatásra került a tárgyhavi munkaidő-nyilvántartás, a munkaidő-beosztás, valamint a fagyaltkönyv. A fenti dokumentumok alapján megállapítást nyert, hogy a vállalkozó egy munkanap vonatkozásában nem tett eleget bejelentési kötelezettségének az adóhatóság felé, valamint nem a valós adatokkal vezette a munkaidő-nyilvántartást. A fagyaltkönyvben szereplő időpontok eltértek a munkaidő-nyilvántartásban rögzített munkaidő adatoktól.
19. Veszprém megyében 2022. júniusban helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzésre került sor egy bevásárlóközpont munkavégzési helyén. Az ellenőrzéssel érintett foglalkoztató összesen 7 személy- és vagyoni foglalkoztatott, ebből 2 fő végzett munkát a helyszíni ellenőrzés megkezdésekor. A hatósági ellenőrzés során tanúként meghallgatott személy a tárgyhavi munkaidő-nyilvántartást bemutatta, melynek vezetése naprakészen történt. A szolgálatvezető munkakörű foglalkoztatott elmondta, hogy a havi szolgálat-vezénylést ő állítja össze, azonban az aktuális munkaidő-beosztás még nem készült el a hatósági ellenőrzés megkezdéséig. A munkabérről szóló írásos tájékoztatásokat (bérpapírokat) minden esetben a területi vezető hozza ki a munkavállalóknak, azonban a 2022. év május havi bérpapírokat egyik munkavállaló sem kapta meg a foglalkoztatótól.
20. Egy Zala megyei szoláriumban 2022. júliusban történt foglalkoztatás felügyeleti ellenőrzés, ahol 1 munkavállaló végzett munkát recepciós munkakörben. A munkavállaló előadta, hogy 2020. tavasztól végez munkát a foglalkoztató megbízásából, kezdetekben alkalmi foglalkoztatottként, majd 2022. március 1 napjától írásba foglalt munkaszerződéssel heti 40 órában, bruttó 200.000,- Ft/hó munkabér ellenében. Munkaidő-nyilvántartást vezetnek. Munkaideje változó munkanapokon változó munkaidőben, hétfőtől vasárnapig reggel 8 órától este 19 óra 30 percig, vagy reggel 8 órától délután 14 óráig, vagy 14 órától este 20 óráig tart. A helyszíni ellenőrzés alatti derült ki, hogy a foglalkoztató a foglalkoztatottat előzetes megállapodás nélkül 2022. július 1. napjától átjelentette részmunkaidős foglalkoztatásba heti 20 órába.
21. Csongrád-Csanád megyében egy zöldségtermesztéssel foglalkozó munkáltatónál került sor foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzésre 2022. júniusban. Az ellenőrzés megkezdésekor 9 fő végzett munkát (kapálás), akik közül 5 munkavállaló ukrán állampolgár volt. A helyszíni ellenőrzésen az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság és a rendőrség munkatársai is részt vettek. A helyszínen bemutatott okmányok és az OIF tájékoztatása szerint, az 5 ukrán állampolgár érvényes munkavállalási és tartózkodási célú engedéllyel végzett munkát. A helyszínen bemutatásra kerültek a naprakészen vezetett munkaidő-nyilvántartások is. A munkavégzés közben talált munkavállalók bejelentése a munkavégzés megkezdése előtt megtörtént. (pozitív példa)
22. Győr-Moson-Sopron megyében 2022. júniusban egy építési munkaterület munkavégzési helyén megtartott helyszíni foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés alapján megállapításra került, hogy a foglalkoztató 5 – segédmunkás munkakörű – munkavállalót egyszerűsített foglalkoztatás keretében az adóhatóság felé, a jogszabályban előírt határidőig megtörtént bejelentéssel foglalkoztatott. A foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés során nem került megállapításra munkaügyi jogszabálysértés. (pozitív példa)